

# C SURGÓ ÉS V IDEÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap — Megjelenik minden vasárnap

<p>ELŐFIZETESI ÁR: Egész évre: 4 frt (8 kor.) Félévre: 2 frt (4 kor.) Negyedévre: 1 frt (2 kor.) Egyes szám ára: 10 kr. (20 fill.)</p>	<p>Szerkeszti: <b>Dr. Nagy Sándor</b> ügyvéd. Szerkesztőség: Csurgó, Széchenyi-tér, Kéziratok vissza nem adatnak.</p>	<p>KIADÓHIVATAL: Vágó Gyula könyvnyomdája, hova az előfizetési díjak és a hirdetések küldendők. Hirdetések jutányosan számíttatnak.</p>
--	---	---

## Az ó-collegium.

Paulo majora canamus! Egy kissé magasabbra szálljunk! Nem lehetne a még erős, századokra szóló épületben felső-leány-iskolát internatussal egybekötvé létesíteni!?

Bodnár Zsigmond neves bölcsész-írónk azt hajítja, hogy az emberi nem fejlődése ellentétek közt mozog folyvást és pedig a realizmus és idealizmus az a két mozgási elem, mondjuk erő, mely ezt a fejlődést közvetíti. Tovább menve azt mondja, hogy a realizmus immár végét járja, e század végével leszál s helyet az idealizmus foglalja el, annak az országa jó el. Nincs helye, se ideje a vitának itt e tétel felett.

Hátha igaza van. Hátha a mi városunkat, a fenntartó egyházmegyét e szellem kezdi áthatni. Mert valljuk be utólagosan, hogy bizony az idealizmusnak nem kis foka kellett ahhoz is, hogy az egyházmegye az év vége felé, a megszerényebb kilátásokkal a jövőbe, elhatározza az új főgymn. épületnek még ez évben tető alá hozatalát. S meglett.

Hát vissza menve, nem nagy foku idealizmus kellett ahhoz, hogy 13—14 évvel előbb, még szerényebb kilátásokkal kimondja lelkesülése hevében a fenntartó egyházmegye, hogy szerény, alig ismert gymnásiumát főgymnásiummá akarja fejleszteni, a mikor

még 6 oszt. „nagy-gymnásium“-át sem tudta a mai kívánalmaknak megfelelőleg fentartani!

S a mit kevesen hittek, többen és legtöbben kivihetetlennek, volt ki örült gondolatnak tartotta, testté lett, az egész ország több mint 6000 frtot küldött segélyül, később az állam biztosította fenmaradását örök időkre évi 16000 frt. segélyével, mely segély pár év alatt, hisszük, egészen ki lesz utalványozva.

Kisértsük meg ez utat még egyszer

A törvény azt mondja a felső-leányiskola 2 osztályból áll, legalább 2 rendes és 1 segédtanárral, az óraszám a 2 osztályban 18—18 legalább, 24—24 legfeljebb, kell hozzá 2 szász, világos, tágas tanterem. Ezentul a kellő felszerelés: iöld- s éggömbök, táblák stb.

A mi a tanító-személyzetet illeti, ugy tudjuk, hogy helyben van a tanári és tanítói körökben 4—5 oklevéllel bíró nő, a kik közül csak vállalkoznak már csak az ügy szentsége iránti tekintetből is egy vagy kettő a felső-leányiskolában működésre először szerényebb, majd maltányosabb, nagyobb tiszteletdíjért. A majd 30 tagból álló helybeli tanárok és tanítók közül is vállalkoznék, kivált a fiatalabb erők közül a mennyi éppen szükséges lenne az egyes szaktárgyak tanítására.

A mi a tanhelyiségeket, felszerelést illeti, azt hisszük egyházmegyénk, lemondva az évenkénti tán 4—500 frtból álló börjövedelemről, átadná az ó-collegiumi épületet e célra s abban a 2 legnagyobb tanterem a tanításra, kis muzeum-felére, a többi helyiségek egy bennlakó igazgató lakására kellő átalakítással, a többi korlátozott anyagi helyzetű ref. lelkészek s tanítók gyermekeinek ingyen lakásul adatnék.

A mi a felszerelést illeti, azt hisszük, hogy ha minden felszerelés a mi most van, nem maradna is vissza, de egy része nem vitetnék be az új főgymnásiumi épületbe s azok egy részéből szépen fellehetne szerelni a felső-leány-iskolát

Hogy e terv kivitele nem ábránd, egyebek közt az is mutatja, hogy évekkel előbb egy lelkes tanfőúr Endrei Ákos tanár egy ilyen magán-felső-leány-iskolát igen szépen tudott létesíteni s fentartani, persze főként a tanítók által fejenként fizetett 50 frt tandíjból, saját es neje lelkésültségéből, valamint több tanártárs csatlakozása által.

Ha az egyházmegye visszaállítva a lelkészek tanítók s egyházak által évenként fizetett 1000—1200 frtnyi gym. segélyt s a felső-leányiskola számára fordítaná, az 50 frt tandíjat tán felére le lehetne szállítani. Azután hisz-

## T á r c s a.

### Faluvégi vén korcsmáros.

Ott lakik a faluvégén; mindenki ösmeri. A bozontos szőkecséger barátságosan intget el messze az utra, az utasok elé; fáradt utas ar hogyan térne be pihenőre a nyári melegben s egy korty melegítőre a téli fagyban? Aztán jó szóban sem szokott hiány lenni, meg a mérték is becületes. Az öreg Mócsi meg nem esalna senkit, inkább él szegényesen. Szereti is, a ki csak ismeri; haragosa talán soha sem volt. Egy pár forint tartozásért nem ütteti dobra a mas ingóságát, — majd megadja, ha lesz neki miből.

Kezet szorít vele a tiszteletes ur is, mert van az a kez olyan tiszta, mint sok más embere nem, kik pediglen bírák is voltak már s inteztek a közseg ügyes-bajos dolgát; erre is tudnak valamit, amarra is, de az öreg zsidóra senki semmit, mi azt becsületben kiscsibitene. No de hat több is az a kéz, a melyk ragadó!

Akkor meg nagy, öles, egyenes termetű ember volt, mikor en siheder gyerek voltam; arra jártam ki a mezőre játszani az ó háza előtt. Jó ideje annak, ma már en sem ját-

szom, nem nyargalok gyors vesszőparipámon, nem vágom a törököt heves útközeiben magam faragta fakarddal. Hej, pedig de szivesen leank újra futkosó, gondtalan gyerek!

Ott ült a ház előtt a padon, szürke haja hátrafésülve, vastagon feküdt meg fejét s csigákban göndörödött le majdnem a válláig, a hogy öreg apánkál meg divat volt s a hogy most is látni még itt-ott szép öreg parasztembereknél Hosszu ószszakáll mellen lengett, mint a tisztesség zászlója; ajkai fölött, hajlott orr ült tipikus, de szép alakkal; homloka domboru, magas, keresztelve egy piros, szalagszerű vonallal, mely bal szemöldökét is vágja; régi sebhely ez, ott kepta Isaszeghnél, mikor kiragad a ellenfele kezéből azt a diadalmi zászlót, melynek egy foszlányával aztán átkötötte a verzősebet, mely foszlány most anagy napok emlékeül ott függ gya fölött a falon füveg alatt, de akkor ment vele diadalról-diadalra, majd az özött vadehoz hasonló bujdosásra, mig szabad nem lón megvonulnia ott a Jehovakép mellett. Nincs is az egész szobának e keitónél egyéb ékessége.

Ha ugy előhozakodnak előtte a régi szép időről, az arca kigyul, az a sebhelyszalag megmozdul, a szemé megtelik könnyel s aza fényes, gyöngynél drágább csepp, mely ott reszket hosszú szempilláin legördül

barázdás arczára onnan ósz szakállán végig. Hyeikor hosszut hallgat s a végén fejét megrázva csak ennyit mond: „hej! ugy volt . . . ugy volt . . .“

Ő is vesztett akkor, sokat vesztett! Koldu-botra jutott; eivettek, felpredáltak mindenét s ő védte azalatt közös kincsünket, a szabadságot. Erre büszke; a vesztéseget nem emlegeti, ha bánná, nem dudorászna sokszor, önfelédten is; ha meg egyszer azt üzeni . . .

Egyetlen kincse maradt a nagy romlábósi: szép, szerető menyasszonya. Gazdag leány volt, nagy hozománnyal, mikor a háboru előtt eljegyezték vele. E jegyezték mert hát ki hitte volna, hogy egy zsidó legény olyan bolond legyen, kiáljon a síkra, hol a halál terem, belevesse magát abba az áradatba, mely ragad magával s megöli, ki hullamai közé kerül, elve ritkán dobja partra; ha kidobja is, meztelen, koldusan.

Mentek sokan, ment ő is; nem gondolt leendő apósa fenyegetésével. S hogy ne ment volna, mikor a menyasszony is kuldte? — En hű leszek hozzád. Várak mig visszatérsz a végső diadalnap után homlokodon a cserkoszorúval vagy mig visszahoznak nyiló piros sebrózsával a szived fölött. S ha tán közös ismeretlen sir fogad be a

szük azt is, hogy a nőnevelést annyira szívén hordó lelkes vallás- és közoktatóügyi miniszterünk megfelelő államsegélyt adna e nemes célra.

Sőt a főgymn. köztartás mintájára a bennlakó 30—40 növendék számára olesó köztartást is lehetne berendezni, sőt a kint szállásolók részére is mérsékelt 50—60 frtnyi évi díjjal.

Igen röviden emnyit az ügy érdemében. A kik lelkesülnek ez ügyön, szóljanak hozzá, mert mi csak újmu-tatással akartunk szolgálni e nemesak nemes, de igen-nagyon fontos ügyben.

## H i r e k.

**Küldöttség a vallás- és közoktatóügyi miniszternél.** Főgymnasiumunk vezetői, nevszerint: Dr. Vida Károly igazgató, Verbay István az igazgató-tanács elnöke, Szabó Kálmán gondnok és Begedi István esperesf. hó 10-én Budapestre utaztak, hogy főgymnasiumunk ügyét a miniszternél előbbre vigyék. A küldöttség részben az építkezés, részben az újabb államsegély érdekében tiszteltgett a miniszternél, hogy mily eredmény-nyel, azt csak jövő számunkban fogjuk is-mertetni.

**Kérelem.** Ismételve kérjük t. munkatársainkat, hogy lapunk ünnepi számára való tekintettel, lapunk részére szánt dolgozataikat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy az idő rövidsége miatt technikai akadályok származzanak. Lapunk legközelebbi száma 3-szoros nagyságban különben csak karácsony első-napjára fog megjelenni a decz. 27-iki szám pedig elmarad.

**Berzsenyi Dániel ünnep és Somogy-vármegye.** F. hó 8-án leplezték le nagy ünnepélylyel megyénk híres költőjének a niklai remetenek szobrát Szombathelyen. Szégyelünk kell magunkat s pirulni vagyunk kénytelenek, hogy vármegyénk a nagy költő emlékének még annyival sem adózott, hogy legalább 1—2 tagját hivatalosan beküldötte volna. Az indifferens Zala-vármegye legalább megjelent, résztvettek a megye küldöttei, a n-kamzsa izodalmi kör. Somogy-vármegye, melyen ugy látszik, mint átok fekszik a „Kistűkör“ verszete, távollétével tündökölt neves költőjének ünnepségén. Tudomásunk szerint, a kaposvári főgymn. ifjúságán kívül, — a mely mégis rendezett egy kis ünnepélyt — minden más tényező agyon hallgatta a Berzsenyi-ünnepélyt. Megtagadtuk talán költőnk emléket? Pedig ő igen hű volt a század elején megyéjéhez. Több fi-

gyelmet várhatnánk Somogy-vármegye törvényhatóságától? más hasonló alkalmakkor.

**Casinóestély.** A második casino estélyt tegnap rendeztek. Siker dolgában meglehetősen hátra maradt ugyan az első estélytől, a mennyiben ez uttal a szellemi szórakozás elmaradt, hanem azért hisszük, hogy más tekintetben a részt vevők meglesznek elégedve. A legközelebbi casino estély Sylvester-estére esik, melyre már is készül a rendező-bizottság, hogy minden tekintetben sikerüljön Sylvester-estélyre a nagy közönség is hivatalos lesz, s meghívok is bocsájtának ki. A rendező-bizottság a napokban tartott üléseinek határozatából közölhetjük, hogy 3—4 számból álló műsor is lesz. Szünóra alatt pedig érdekes „tombolara“ van kilátás. S már most felkeri a rendezőség a nagy közönséget, főleg a hölgyeket, hogy a tombola sikerének érdekében sziveskedjenek nyereménytárgyakat készíteni s azokat a tombola rendezője Batori Lajos úrhoz legkesőbb decz. hó 29-ik beküldeni. A rendezőség a beküldőknek már jó levelekészönetet fejezi ki. A Sylvester-estély, tiszta jövődelme a casino könyvtára javára fordittatik.

**Jubiláló pénztintézet.** A csurgói takarékpénztár, mely 1872-ben alakult, ez évben eri meg fontállásának 25 éves évfordulóját. Az intézet ez alkalomból megiratja rövid kivonatban történetét s a jövő évi februári közgyűléset nagyobb ünnepséggel tartja meg. A derek intézet megíjodva kezd a második negyed századba, a mennyiben 250 drb. tisztevény kibocsájtásával lehetővé tette a közönségnek, hogy az intézet tagjai sorába lépessen. S ugy tudjuk igen sokan fel is használták a kínálkozó alkalmat.

**Pünkösdi királyság** volt a jég sport kedvelők rövid szereplése. Ahog hogy nagy díszszel, zeneszóval, sok csinos korecsolyázó hölgy jelenlétében megnyitották a szép jégpályát, ahog hogy egy két jég virágot karczoltak az apró labák, már is a múlté lett az 1—2 nap szép emléke. A kemény vastag jégre teget előváasztotta a közbejött kellemetlen eső s a jégpálya jég nélküli tóvá alakult át. S miután mi még nem vittük odáig, hogy mesterségesen csináljuk a jeget, most a korecsolyázók desperáttan várják az újabb fagyot, a mi a jelekből ítélve, valószínűleg soká várhat magára.

**Karácsonyi szünidők.** A főgymnasiumban decz. 29-én, az állami képző-intézetben pedig decz. 23-án kezdődnek és jan. 3-án végződnek a karácsonyi szünidők.

**Panasz.** Többen panaszkodják, hogy a Jünker Gusztáv által megnyitott új utca az ottani óriási sár és gödrök miatt járhatatlan. Ugy tudjuk, hogy az új utcát a város átvette s hogy az a forgalomnak át is

van adva s így a közönség, mely a postahivatalnak az új utcába történt helyezése folytán, gyakran kénytelen használni, joggal elvárhatja, hogy azon a közlekedés lehetővé tétessék. Ugyanazért felhívjuk a község előjáróságának figyelmét a panasztól utczára.

**Hetivásár bérbeadás.** Csurgó nagy-község a hetivásárok heypenzszedési jogát 3 évi időtartamra decz. 18-án azaz ma d. e. 9 órakor adja bérbe. A bérbeadás a város hazán nyilvános árverés útján fog megejtetni s a legtöbbet ígérővel nyomban megkötik a szerződést.

**Gyujtogatás.** Mőta P.-Szt.-Királyt elkezdtek gyujtogatni, azóta valóságos betegséggé fajult járásunkterületén a pyromania. Nap nap után halljuk itt is, ott is, hogy tűz volt. Ujabbán a zákányi szőlőhegyi lakosoknál kezd a veszedelmes tűz jelentkezni. A napokban Pozsegovicus József presházát gyujtota fel valami ismeretlen tettes s a presház porrá is égett. Ez a tűz rövid 8—10 nap alatt már a 4-ik a zákányi hegyben. A csendőrség a legnagyobb éberséggel őrködik s a legszelesebb körű vizsgálatot folytat s ennek daczára nem képes a tettest kézre keríteni.

**Erdélyi aranybányászat.** Lapunk hirdetési rovatában közöljük a „Fortuna“ aranybányareszvénytársaság hirdetését, melyre felhívjuk itt is olvasóink figyelmét. A társaság alapítói a lehető legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel oldották meg feladatukat, midőn megszerezték a Szent-Endre nevű bányát, mely a mellett, hogy aranyban gazdag, egyszersmind nagyobb mennyiségű zuzóérczet is tartalmaz. E bányában három egész esztendeig folytak a feltarasi munkálatok, s 60,000 frtot meghaladó kiadásokat tettek a vállalkozók, hogy a bányát teljesen feltárják és átvizsgálják. Ezen munkálatok eredménye a lehető legkedvezőbb. Remélni lehet, hogy e bánya, mely most már kellő üzemetőkével és berendezéssel is fel lesz szerelve, rövid idő alatt Európi legjövendelezőbb aranybányái mellé fog sorakozni. Mint a lapunk mai számában közölt hirdetésből kitétnik, a részvényeknek csak a felet bocsátják aláírásra, míg a másik felet az igazgatóság és az alapítók maguknak tartják meg. A részvények névértéken, 25 koronájával bocsátatnak ki és így a kevésbbe vagyonosnak s módjában van egy jövendelezőnek igaz-kező vállalatban részt venni. Az aláírás deczember hó 12-iketől 20-ikáig lesz és az alá-irt összegek postautalványon is beküldhetők a hirdetésben megjelölt helyre. A további feltételek az aláírási felhívásból tudhatók meg.

**Sertvésvész.** Mint hiteles forrásból értesültünk, Berzence községben a sertes hetivásár már a jövő heten meg fog tar-

csaták elesett hőseivel, meggyászolnak egy életen át, elő sirköved leszen az én szívem.

Megcsokolta az ifju homlokát s az ment ezzel a talizmánnal oda, hol a seb virág nyílik; szerzett is belőle emlékül eleget.

A leány hű maradt, nem engedett szívén erőszakot tenni.

Mikor aztán az ifju rongyosan, piszkosan, sebhelylyel ékítve visszajött, neki adta mindenét; könnyen odaadhatta, nem volt szívénel egyebe; az apja kitagadta mindenből, még a szeretetéből is. Súlyos veszteség, de hát aztán annál jobban szerette a urát.

A fiatal férjnek nem volt semmije egyéb, mint a két keze s az esze; elég az eltartani egy asszonyt, ki édes, tiszta szerelemmel megy az urához.

Oda huzódtak abba a kis faluba, a hol most is laknak; a faluvégi kis kocsmába. Az uraság, kié a kocsmá volt, a maga borát mérte benne; nem kellett tőke sem az üzlet megkezdéséhez. Lassankint azt is kuporgattak össze becsületes uton szerezzve. Nem tudna rájuk a legvénebb ember sem mondani semmi rosszat.

Az Isten megsegítette őket, nem volt szomorúságuk egész addig, míg két nagy fiuk meg nem halt egyszerre, hirtelen, egymástól kapva el a halálos nyavalyát pedig,

az egyik már 15-éves volt s a másik csak egy évvel fiatalabb.

„Az Isten adta, az vette el; áldott legyen az ő neve!“ — s kibent hitőket vetek, nem hagyá el, megáldotta őket újra egy leányval s két szép iker-fiúval.

Lassankint megöregedtek . . . az idő eljárt! Fekete hajukba belopta az ezüstöt először szálanként, később már fűrtönként. A jó asszony, bár 8—10 évi karkülömbőség volt köztük, hozzá öregedett édes urához; nagy művész az idő; csak az öreg hatalmas alakját nem tudta megörbíteni.

Az is meghajlott már, megtörte az utolsó márczius. A jó kocsmáros-né meghalt, megölte egy családka, verőfényes delután, mely kicsalta a mezőre, a szabadba.

Szomorú arcczal nézte meg az egész falu hideg ágján kiterítve meg egyszer, utoljára; szomorúan hirdette, kongta a kis harang, hogy az egész falunak gyászja van egy jó, okos, becsületes asszony miatt. Két pap bucsuztatta — a tiszteletes is, — egész falu kikísérte, három harang elsíratta csak az öreg volt erős, nem könyezett . . . az ur adta, az ur vette el . . . hanem a mint megszakgatott ruhában ott ment a gyalulatlan, egyszerű koporsó után, nem volt már az az egyenes, törhetetlen alak, meghajlott, mintha a válla letört volna a teher alatt.

mintha a mellét huzná, törne; a kimondhatatlan fájdalom.

Az nap óta nem lát senki örömet az arcán, revedező szeme a bibliát bujja. Lépteit alatt nem kong a föld, halkal jár, mintha felne, hogy fölver álmából valakit.

Hiába jön az éj, nem tud aludni; a reggel is ott leli az asztalnál könyvére görnyedve, melyből erejét meríti.

A kis méceses, mely előtte ég, bederengi halavány fenyével a benyúló szobácska homályát is; fel-felkél az öreg, leakasztja szénüvegét, ráteszi a nyitott könyvre, hogy a levele el ne forduljon; zajtalan lepteivel, mintegy lopózva, bemegy a kis szobába; egyik agyban alszik 14-éves leánya, a másikban a két tíz-éves kis fiu, egymást át-ölelve, arcczal egymáshoz fordulva, egymásra mosolyogva álomban. Kis duvnyhae-kájuk lecsuszott a földre, felemelte; betakarogatta őket gondosan, mint az anyjuk szokta; azután nézi hosszan, hosszan a mosolygó, alvó klesinyeket; reszkető ajka megmoccan. ott lebeg rajt! ez a néhány hangtalan szó:

— Aludjatok kedveskéim, aludjatok!  
Bpest. Hollósy István

tatni. Már két hét óta nálunk nem volt sertés elhullás s így két hét múlva itt is feloldható a vásári tilalom, ha a közönség a fertőtlenítést szabályszerűen fogadatosítja. A miért is felhívjuk közönségünk figyelmét, hogy a fertőtlenítést minél előbb pontosan teljesítse, ne hogy úgy járjunk mint a mult évben, hogy a hiányos vagy egyáltalán nem teljesített fertőtlenítés miatt egy hónappal később tarthattuk meg a sertés-vásárt.

— **Szaj és körömfájás.** Megyénkben csak két közegben uralkodik még így legközelebb biztosan remélhető, hogy szarvasmarha kivételünk a becsi — egyáltalán a külföldi vásárra felszabadul s így legalább szarvasmarháinkat drágábban tudjuk értékesíteni.

— **Értesítés.** A népoktatási intézetek tanterveit és népekkarokat vezető urakat tisztelettel értesítem, hogy a „Magyar himnuszok és hazafias dalok” cz. éneklüzet II. kiadása is forgalomba jött. Az éneklüzetben 27 magyar hazafias dal van könnyű modorban, 2 hangra írva. Mindenik ének alkalmas arra, hogy gyermek- vagy népekkar nemzeti ünnepélyen előadják. Sikerral használhatják e füzetet úgy az iskolai gyermekek, mint a népekkarok is, mert a nyomtatott szöveg főslogessé teszi az énekek leírását, a hangjegyek látása elősegíti a dallambetűnését. Másrészt azért is ajánlható e füzet alkalmazása, terjesztése, mert ez által népszerű magyar himnuszaink, hazafias dalaink szabatosan nyomtatott szövegét a nép között könnyűszerrel forgalomba lehet hozni. Egy füzet ára 20 kr. Ha 5 példány, vagy több rendeltek 20% kedvezmény (darabonként 4 kr.) számítatik a rendelésjára. Kapható e füzet: Kovács Daniel állami polgári iskolatanítóval Tordán.

— **Magától szól a harmonika.** Mindenféle hangszerbe: cimbalomba, ceterába, sőt a zongorába is belevitte már a mechanikát a világhírű Sternberg Armin és testvére csász. és kir. szabadalmazott hangszer-gyár; most pedig a karácsonyi piacot egy leleményes készülékkel ellátott harmonikával lepte meg, a melyvel mindenki művészileg játszhatja el kedvelt dalait.

— **Karácsony** közeledtével sokszor nagy gondot okoz az embernek, hogy hol szerezzé be a megfelelő és cinos ajándékokat. Mi ajánljuk, forduljanak bizalommal Kertész Jenő aruházához, (Budapest, Keresztút 8) a hol remek szép kiállítás rendeztek karácsonyi ajándékokból kicsinyek és felnőttek számára. Különösen kiemelkednek a pompás dohányszál íróasztal készletek, bronz és majolika asztalok, gyönyörű chinai és japán vázák, ekszerszekrények, fényűző szép bőr és plüsz ruhák és még számtalan hasznos ajándék gyermekek számára, melyek közül a szebbnél-szebb francia babák valának ki többnyire terdig erő hajjal már 2 50 frittól 12 frittig, továbbá beszélő babák 1 30 frittól egész 10 frittig. Megemlíthjük, hogy e szolid ezéknél minden tárgyon a szabott árak feltűnően láthatók.

## C s a r n o k.

### Keresztieanyomhoz.

Voltok még csak káplán legény.  
Galambokon lakom csak én.  
Vörseimet ottan irám.  
Édes esökhöz szólna a szám.

Tudom mégis, hi meglenne,  
Oh-ajtáson teljesülné;  
Olyan lennék, mint már voltam;  
Édes esöktől iszonyodtam.

Szép rózsámnak nincsen massá,  
Hogy a halált meg ne lássa;  
Költeményt ír — vallásosat,  
Ritka ember, kit meg nem hat.

Megifjodnom mért nem lehet?  
Nem éltem meg én elegt!

Ifjuságom korszakában,  
A világot nem használtam.

Sz.

### Keresztapámhoz.

Ferfihez soha még nem írtam verset,  
Kivétel ebben a keresztapám,  
Öreg legény! hiszen annak már lehet,  
Kár hogy nincs ő még élte hajnalán!

Keresztapám! ha Ön Löhengrin volna  
Én meg... no persze Elza von Brabant:  
Nem Szennába vitte volna a sorsa,  
Lovagvárban élne s nem itt alant!

Vagy — Uram bocsá — (képzelmem nem  
[csekély])

Romeo jutott most az eszembe,  
Ah! de hol volna Szennában egy erkély?  
Lágy szerelmi dalt Ön hol zengene?

No de ne menjünk idegen hazába,  
Káplán — legénynyé vágyik Ön csupán.  
Pláne esőkről mereng fantáziája,  
Deres bajusszal nem esnek furán?

Hajh! mert elmúlt az ifjúkor verázsa,  
Ősz szájak jöttek fűrtjei közé,  
Csak néha tánczol Önnel keresztlányja  
S diákok csoportosulnak köré.\*)

Mit ért az élet, ha lehullt virága,  
Hogy ha a szívből új dal nem fakad?  
Keresztapámat Apollo nem hagyja,  
Zeng, mitől szívem majdnem meghasad. (?)

Igy hát ha őszi szél súvölt a tájon  
S letépi bár a faknak ágait:  
Önök az élet azért még se fájjon,  
Hiszen letépte rég virágait.

H. M.

\*) A csurgói majálisokon.

### Szerkesztői üzenetek.

— **Omega.** Megjött, köszönettel. Ünnepi számunkban felhasználjuk.  
— **H. M. G. . . . . k.** Kívánságára megteszük. Ime olvassa. Sőt kivételt is teszünk. Az eredetit postán meg is kapja.  
— **H. I. Bpest.** Az eredetit legközelebb küldjük.  
— **V. Z. Bpest.** Karácsonykor jön. A viszontlátásra.

## HAZAI BUTORELADÁS!

Olesó árak! — olid áru! Pontos kiszolgálás!

Van szerencsém a nagyrabecsült közönségnek b. tudomására hozni azon kö-rülmenyt, hogy a

**Budapesti és újpesti első butorgyáraktól a képviselőséget**

megkaptam s ezáltal azon előnyös helyzetben vagyok,

hogy a legkifűnőbb kész butortól a legnagyobb készletet tartom és azokat részlet-fizetésre és gyári áron adom.

Kárpitos műhelyemben, elváltak és készítek úgy mint salon garnitúrákat, ebédli divánokat, ottomanokat, rugó- és léször matraczokat, ugyszintén ezek javításait is jutányos áron

TONET-FÉLE HAJLITOTT SZÉKEK BIZOMÁNYI RAKTÁRA.

**Képeket, tükröket részletfizetésekre is gyári áron számítom.**

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal teljesíttetnek  
(Csomagoláshoz szükséges gyökények olcsó árban.)

**Butortok és egyéb mindentéle butortárgyak gondos elcsomagolása előnyös felvételek mellett.**

A szives b. é. közönség támogatását és partfogását kérem vállalatom részére.

Tisztelettel  
**L A S Z K A J Ó Z S E F**  
kárpitos és butorkereskedő  
Csurgó.

Életnagyságu  
arczkép  
kriétarajzban.



Legszebb szobadisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék

karácsony és újévre.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítenek művészi kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletes-séggel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

**K o h n D á v i d, Budapest, Károly-körút 17.**

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

# „FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság. PROSPEKTUS.

„Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság ezig alatt az évi november hónap 19-én Tokaji Nagy Lajos kir. közjegyző közbenjöttével és hivatalos helyiségben

**2,000,000 korona teljesen befizetett részvénytőkével**

részvénytársaság alakult, melynek ezeljzt az erdélyrészi elhanyagolt aranybányaipar fellendítése képezi, első sorban pedig a Szent-Endre nevű aranybánya megvétele és kiaknázása.

Erdélyben kezezer esztendő óta foglalkoznak az emberek aranybányászattal s egész nagy vidék kizárólag abból él. Ennek daczára a bányászat a leghihetlenebb módon primitív. Egy bányának sincs üzemi tokéje, egynek sincsenek gépei, azuzómalmok pedig oly tökéletlenek, hogy a kőben levő aranyt több mint a fele veszendőbe megy.

S ez eljárás mellett is több mint **14 métermázsza** aranyat produkál **három** millió koronaértékben aza kicsiben való bányászkodás, melyet apró emberek, iparosok, parasztok tartanak fenn. Csak néhány bánya van erősebb, meg pedig külföldi kezekben. E külföldiek, nem ismerve a viszonyokat, néhány gyengébb bányát vásároltak össze s ennek daczára is nagy jövedelmeket értek el, **20—30** százalékokat osztottak föl, sőt annál többet.

Ideje, hogy a hazai toke ezekkel a bányakkal foglalkozzék, sőt kötelessége, mely kötelességnek teljesítése nagy anyagi hasznot is biztosít.

A társaság, mely az imént megalakult, a Szent-Endre-bánya megvételeire szerződést kötött s első sorban ezt a bányát szándékozik üzembe venni. E bánya Bucsum községben fekszik, Abrudbánya város közvetlen közelében. Tőszomszédos a Szent-Endre bányával a Concordia-bánya, mely több millió forint értékű aranyat adott. A Concordia-bánya részvényesei jobbara vidékbeli parasztriberek, üzlettokejük nincs, mert a nyert aranyon minden héten elosztotnak s gépeik sincsenek mégis husz esztendőn keresztül évente **400—600,000** koronát osztottak egymás között szét tiszta haszon gyanant.

A Szent-Endre bányában ugyanazon aranyerek jönnek elő, melyek a Concordiában s az új társulat megfelelő üzlettokeivel és a legújabb rendszerű zuzómalmokkal fogja folytatni az üzemet.

Nyolcz aranyér fel van már a Szent-Endre bányában tárva, mind olyanok, melyek a Concordiában is ismeretesek s melyek emitt is aranyban gazdagok s ugyanolyan arany mennyiséget fognak adni, mint a Concordia.

E bánya fölöl St. **Ludvig Rainer** becsi ismert szakertő és volt aranybánya-igazgató, ki azt kétszer is megvizsgálta, következő nyilatkozatot teszi:

„Az V-ik telerről jelentésbenm befejezett s általam sajátkezűleg leszedett anyag **23 gr.** finom aranyat adott egy tonnara, melyből **17-4 gr.** fonsoritható arany volt **28-53** fnt értékben, **5-6 gr.** pedig kötött állapotban levő arany **8-40** fnt értékben. Gyakorlatban ebből **70 0/0** azaz **25-85** fnt érték lesz kinyerhető.“

Ugyanezak ő következőket írja:

## Aláírási felhívás.

E prospektus alapján alólrott syndikátus az ez évi november 19-én 2,000,000 korona teljesen befizetett részvénytőkével megalakult és a budapesti kereskedelmi és váltótorvényseknél bejegyzett

„FORTUNA“ Aranybánya-Részvény-Társaság

40,000 drb. 25 korona névértékű részvényre ezennel aláírási felhívást bocsát ki.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság 2,000,000 korona alaptőkével egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2,000,000 korona részvénytőke felosztatik 80,000 darab 25 korona névértékű részvényre.

A részvényeket 25 koronájával = 12 fnt 50 kr. bocsátjuk a közönség rendelkezésére, hogy így a kevésbbé vagyonos közönség is részt vehessen ezen nyereségteljes vállalatban.

A Szent-Endre bányából származó aranytartalmu kővek példányai a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság irodájában Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz. a hivatalos órák alatt d. e. 9—1-ig és d. u. 3—6-ig megtekinthetők.

A részvénytársaság 80,000 darab részvényéből részben az igazgatóság, részben pedig az alólrottak által képviselt syndikátus 40,000 drbot egyelőre maguknak tart meg.

Az aláírások a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeire f. é.

**december hó 12-től bezárólag december hó 20-ikáig**

tartanak. Aláírási bejelentéseket és beizetéseket elfogad a „Fortuna“ Aranybánya-Részvénytársaság irodája: Budapest, V., Fűrdő-utca 4.

Az aláírásnál minden egyes aláírt 25 korona = 12 fnt 50 kr névértékű részvényre 12 korona = 6 fnt fizetendő le. A többi 6 fnt 50 kr. egy hónappal később, vagyis 1897. január 15-ikéig teljesítendő. Az aláírók jogosítva vannak azonban az egész részvényösszeget is azonnal lefizetni, mely esetben a végleges részvények is megjelenésük után azonnal kiszolgáltathatnak.

Magától értetődik, hogy az alólrottak által képviselt, syndikátus fenntartja magának azt a jogot, hogy az aláírásokat a jegyzések mérve szerint leszállítsa. A jegyzésekre esetleg jutó részvények mennyiségét lehetőleg gyorsan fogja az aláírókkal közölni.

Budapest, 1896. december hónapban.

1—1

A „Fortuna“ Aranybánya Részvény-Társaság syndikátusa.

„Tőkével rendelkező és észszerűen vezetett bányavállalatok számára Erdély rendkívül hálás talaj, csak érteni kell bevárni türelmemmel a kedvező pillanatot s adandó alkalommal gyorsan cselekedni... Azon szilárd meggyőződéssel zárom jelentésemet, hogy a Szt.-Endre bánya rövid idő alatt az ország nagy és jövedelmes bányavállalatai közé méltán lesz sorolható.“

A bánya öt közép bányatárból áll s több mint **75,000** m<sup>2</sup> méter felülettel bír, úgy, hogy sok esztendőre elegendő zuzoanyagot bír szállítani.

A „Fortuna“ részvénytársulat 2,000,000 korona alaptőkével alakult meg úgy, hogy elegendő üzleti toke álljon rendelkezésre és a szükséges gépek, zuzómalmok a legjobb rendszer szerint megépíthetők legyenek. Az alakuló közgyűlésen az alólrott igazgatóság és felügyelő-bizottság választott meg.

A zuzómalmok úgy lesznek berendezve, hogy naponta 80 tonna érczet dolgozzanak fel.

E művelet mellett a társulatnak rendkívül fényes prosperálás ígérkezik. A minden kétséget kizáró fenti adatokra támaszkodva, a várandó haszon a következő számtételeket mutatja:

Egy tonna érc átlag	51 korona 70 fillér
Értékű aranyat ad, vagyis 80 tonna érc	4136 korona — fillér

Tonnánkénti költség (az összes kiadások betudásával) **12** korona = **960** korona — fillér

Marad naponta **3176** korona — fillér

Ez kitesz 350 munkanapon át (az üzem folytonos) kerek **1,111,600** koronát. Ez számításnál azonban csak a zuzóércben található arany vétetett tekintetbe; mind a mellett úgy a Szent-Endre bányában, mint a tőszomszédos Concordiában tömerdek szabadarany fordul elő. Ha tehát ennek értékét a fenti összegnek csak 25 százalékaival számítjuk, vagyis 277,900 koronával, akkor is mindezek szerint 1,381,500 koronányi évi tiszta haszon mutatkozik.

A nyeresendő porarany e számításban szintén nem vétetett tekintetbe. Ennek értéke is emelni fogja a fenti összeget 8—10 százalékkal. Ha tehát a várandó évenkénti tiszta hasznot

**1,200,000** koronára

tesszük, úgy ez szigoruan szolid alapon nyugszik, minden előre nem látottak tekintetbevétele mellett. Ezek szerint minden kétséget kizáróan a részvénytőkének 60 százaléknyi jövedelmezősége tökéletesen biztosítva mutatkozik.

A „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság az alakuló közgyűlésen elfogadott alapszabályok szerint 2,000,000 korona teljesen befizetett alaptőkével, egyelőre 30 évi időtartamra alakult meg. E 2,000,000 korona részvénytőke felosztatik 80,000 darab 25 korona névértékű részvényre.

Az osztalék felosztása, valamint a társaság nyilvános tanácskozásai minden négy hónapban történnek és az eredmény az összes magyar, osztrák és németországi nagy lapokban fog közzétettni.

Az igazgatóság:

Hg. Batthyány-Stratmann Ö., Böer Béla, Gr. Festetics Géza,  
elnök. Abrudbánya polgármestere.

Gr. Berthold Miklós, Hammond Eduard P. T., Langerman James W S.  
az északamerikai Egyesült-Államok San-Franciskoból.  
volt főkonzulja.

A felügyelő-bizottság:

Kálnoki Henrik, Hoitsy Jenő, Grátzy János,  
elnök.

1896. december

A „FORTUNA“ Aranybánya Részvény-Társaság  
részvényeladási syndikátusának

B u d a p e s t e n,  
V., Fűrdő-utca 3.

Alólrott a mellekelt prospektus felhívás értelmében a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság részvényeiből ezennel drb, azaz drb 25 korona névértékű részvényt veszek és kötelezem magam jelen aláírásommal egyidejűleg minden 25 korona névérték után 12 koronát, összesen koronát, a további részvényenkint 13 koronát, azaz koronát, pedig legkésőbb 1897. január 15-éig a „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság hivatalos helyiségben (Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.) készpénzben lefizetni.

Aláírás:

Czim:

Ez a levél kellelőleg kitöltve és aláírva „Fortuna“ Aranybánya-Részvény-Társaság címére (Budapest, V., Fűrdő-utca 4. sz.) beküldendő.